KÄYTTÖTURVALLISUUSTIEDOTE

1. KEMIKAALIN JA SEN VALMISTAJAN, MAAHANTUOJAN TAI MUUN TOIMINNANHARJOITTAJAN TUNNISTUSTIEDOT

1.1 Kemikaalin tunnistustiedot

Kauppanimi

Noverox Px epoksitasote, B-komp

Tunnuskoodi

108-8510 (B)

1.2 Kemikaalin käyttötarkoitus

1.2.1 Käyttötarkoitus sanallisesti ilmoitettuna

2-Komponenttinen epoksitasoite

1.2.2 Toimialakoodi

502 Moottoriajoneuvojen huolto ja korjaus

1.2.3 Käyttötarkoituskoodi

61 Pintakäsittelyaineet

1.2.4 Kemikaalia voidaan käyttää yleiseen kulutukseen: X

1.3 Valmistajan, maahantuojan tai muun toiminnanharjoittajan tunnistustiedot

1.3.1 Valmistaja, maahantuoja, muu toiminnanharjoittaja

Koivunen Oy,
Malminkaari 12, PL 115,
00701 Helsinki,
puh: 09-35011,
faksi: 09-3501202
Y-tunnus: 01101110

1.3.3 Ulkomaisen valmistajan tiedot

SFS unimarket AG, DistributionsService, Thalerstrasse 67, CH-9424 Rheineck, Switzerland

1.4 Hätäpuhelinnumero

1.4.1 Numero, nimi ja osoite

09 - 471 977 - 24 h (09-4711 vaihde)

Myrkytystietokeskus, Haartmaninkatu 4, PL 340, 00029 HUS

2. KOOSTUMUS JA TIEDOT AINEOSISTA

2.1 Vaaraa aiheuttavat aineosat

2.1.1 CAS-numero tai muu koodi	2.1.2 Aineosan nimi	2.1.3 Pitoisuus	2.1.4 Varoitusmerkki, R-lausekkeet ja muut tiedot aineosasta
100-41-4 EINECS 202-849-4	Etyylibentseeni	<5%	F; Xn; R11-20
1330-20-7 EINECS 215-535-7	Ksyleeni	5-10%	Xn; R10-20/21-38
25068-38-6 EINECS 500-033-5	Bisfenoli-A-epikloorihydriini, reaktiotuote, epoksihartsi (keskimääräinen molekyylipaino =<700)	50%	Xi; N; R36/38-43-51/53

2.1.7 Muut tiedot

Katso R-lausekkeiden teksti kohdasta 16.

3. VAARALLISTEN OMINAISUUKSIEN KUVAUS

Luokitus: Xi - Ärsyttävä, N - Ympäristölle vaarallinen
R10: Syttyvää.
R36/38: Ärsyttää silmiä ja ihoa.
R43: Ihokosketus voi aiheuttaa herkistymistä.
R51/53: Myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.

4. ENSIAPUOHJEET

4.1 Erityiset ohjeet

Yhteydenotto lääkäriin mikäli oireita tai epäillään oireita. Potilaan ollessa tajuton, on hänet asennettava kylkiasentoon. Tahriintunut vaatetus riisuttava heti ja siirryttävä turvalliseen paikkaan.

4.2 Hengitys

Potilas siirrettävä raittiiseen ilmaan. Lepo, lämpö. Annettava tekohengitystä mikäli hengitysvaikeuksia tai hengitys on salpaantunut. Mentävä heti lääkäriin.

4.3 Iho

Älä käytä liuottimia tai ohenteita. Iho huuhdeltava saippualla ja vedellä.

4.4 Roiskeet silmiin

Roiskeet silmistä huuhdeltava huolellisesti vedellä. Mentävä lääkäriin.

4.5 Nieleminen

Potilas pidettävä levossa. Ei saa oksennuttaa. Mentävä lääkäriin.

4.6 Tietoja lääkärille tai muille ensiapua antaville ammattihenkilöille

-

5. OHJEET TULIPALON VARALTA

5.1 Sopivat sammutusaineet

Vaahto (alkoholinkestävä), jauhe, hiilidioksidi tai vesisumu.

5.2 Sammutusaineet, joita ei pidä käyttää turvallisuussyistä

Älä käytä täydellä teholla toimivaa vesisuihkua.

5.3 Erityiset altistumisvaarat tulipalossa

Palossa muodostuu tiheää, mustaa savua. Haitallisten hajoamistuotteiden hengittäminen voi aiheuttaa vakavia terveysvaikutuksia.

5.4 Erityiset suojaimet tulipaloa varten

Käytettävä sopivaa hengityksensuojausta.

5.5 Muita ohjeita

-

6. OHJEET ONNETTOMUUSPÄÄSTÖJEN VARALTA

6.1 Ohjeet henkilövahinkojen estämisestä

Noudatettava kohdissa 7 ja 8 mainitut varotoimenpiteet. Huolehdittava riittävästä ilmastoinnista. Säilytettävä erillään sytytyslähteistä.

6.2 Ohjeet ympäristövahinkojen estämisestä

Ei saa päästää vesistöön tai viemäriin. Vesistöjen, maan tai kasvillisuuden saastumisesta on ilmiotettava kyseiselle viranomaiselle (poliisi, pelastuslaitos).

6.3 Puhdistusohjeet

Vuodot imeytetään inerttiin aineeseen, esim. hiekkaan, maahan, piimaahan tai vermikuliittiin. Kerätään talteen jäteastioihin hävitystä varten. Tuote on luokiteltu, jolloin jätteet on hävitettävä ongelmajätteenä. Alue puhdistetaan pesuaineella, vältettävä liuottimien käyttöä mahdollisuuksien mukaan.

6.4 Muita ohjeita

-

7. KÄSITTELY JA VARASTOINTI

7.1 Käsittely

Vältettävä palavien ja räjähtävien liuotinhöyry-ilma-seosten muodostumista sekä työilman epäpuhtauksien raja-arvojen ylittymistä. Noudatettava suojavaruste- ja turvallisuusmääräyksiä. Käytettävä tuotetta tilassa, josta poistettu avoliekit, palo ja muut sytytyslähteet.
Palo- ja räjähdysvaaran ehkäisy:
Liuotinhöyryt ovat ilmaa raskaammat ja leviävät pitkin lattiaa. Höyryt voivat muodostaa räjähtävän höyry-ilma-seoksen. Estettävä staattisen sähkön aiheuttama kipinöinti (maadoitus täytön/siirron yhteydessä).

7.2 Varastointi

Säilytettävä tiiviisti suljettuna. Säiliöitä ei saa tyhjentää paineella - säiliöt eivät ole paineastioita. Tupakointi kielletty. Sähkölaitteiston on oltava räjähdekestävä ja standardivaatimusten täyttävä. Estettävä asiattomien pääsy varastoon. Avatut säiliöt suljetaan uudestaan huolellisesti ja varastoidaan pystyasennossa vuotojen ehkäisemiseksi. Lattian on johdettava sähköä.
Säilytettävä erillään vahvoista hapoista, emäksistä ja hapettimista. Säilytettävä ainoastaan alkuperäispakkauksessa, viileässä ja hyvin ilmastoidussa tilassa. Noudatettava etiketissä olevia ohjeita. Suojattava kuumuudelta ja auringonpaisteelta. Tuotteen säilyvyys on rajoitettu - katso tuote-esitteestä säilyvyys.

7.3 Erityiset käyttötavat

-

8. ALTISTUMISEN EHKÄISEMINEN JA HENKILÖKOHTAISET SUOJAIMET

8.1 Altistuksen raja-arvot

8.1.1 HTP-arvot

CAS-numero	Aineosan nimi		
100-41-4	Etyylibentseeni	50 ppm (8 h) 220 mg/m³ (8 h) , iho (2005)	200 ppm (15 min) 880 mg/m³ (15 min)
1330-20-7	Ksyleeni	50 ppm (8 h) 220 mg/m³ (8 h) , iho (2005)	100 ppm (15 min) 440 mg/m³ (15 min)

8.1.2 Muut raja-arvot

Etyylibentseenin biologinen raja-arvo: 5.2 mmol/l, parametrinä virtsan mantelihappopitoisuus työvuoron päätyttyä työviikon tai altistumisjakson loputtua (2005)

8.1.3 Muissa maissa annettuja raja-arvoja

Valmistajan ilmoittamat raja-arvot:
Etyylibentseeni: 440 mg/m3, 100 ml/m3, iho, MAK-arvo (Saksa)
Ksyleeni: 440mg/m3, 100 ml/m3, iho, MAK-arvo (Saksa)

8.2 Altistumisen ehkäiseminen

8.2.1 Työperäisen altistuksen torjunta

Käsien pesun jälkeen hävitettävä tahriintuneet käsineet. Roiskeet iholta pestävä huolellisesti vedellä. Iho voideltava rasvaisella ihovoiteella. Syöminen, juominen ja tupakointi kielletty kemikaalia käsiteltäessä.

8.2.1.1 Hengityksensuojaus

Noudatettava hengityssuojauksen ohjeita.

8.2.1.2 Käsiensuojaus

Käytettävä suojakäsineitä.

8.2.1.3 Silmiensuojaus

Käytettävä suojalaseja.

8.2.1.4 Ihonsuojaus

Käytettävä antistaattista vaatetusta luonnonkuiduista (puuvilla) tai lämpöä kestäviä synteettiskuituja.

8.2.2 Ympäristöaltistuksen ehkäiseminen

Ei saa päästää ympäristöön. Tuote sisältää haihtuvia orgaanisia yhdisteitä, jolloin tuote kuuluu VOC-direktiivien 1999/13/EY ja 2004/42/EY piiriin. Katso myös valtioneuvoston asetus 435/2001.

9. FYSIKAALISET JA KEMIALLISET OMINAISUUDET

9.1 Yleiset tiedot (olomuoto, väri, haju)

Tahna, vaaleanpunainen, liuottimen hajuinen

9.2 Terveyden, turvallisuuden ja ympäristön kannalta tärkeät tiedot

9.2.1	**pH-arvo**	-
9.2.2	**Kiehumispiste/kiehumisalue**	130°C
9.2.3	**Leimahduspiste**	24°C
9.2.5	**Räjähdysominaisuudet**	
9.2.5.1	**Alempi räjähdysraja**	-
9.2.5.2	**Ylempi räjähdysraja**	
9.2.7	**Höyrynpaine**	1000 hPa, 50°C (kirjallisuus)
9.2.8	**Suhteellinen tiheys**	1.6 g/cm3, 20°C
9.2.8.1	**Bulkkitiheys**	-
9.2.9	**Liukoisuus**	
9.2.9.1	**Vesiliukoisuus**	-
9.2.10	**Jakaantumiskerroin: n-oktanoli/vesi**	-
9.2.11	**Viskositeetti**	1000 mPa.s, (20°C, Brookfiled)
9.2.12	**Höyryntiheys**	-

9.3 Muut tiedot

Liuottimen erotuskoe: 3%

10. STABIILISUUS JA REAKTIIVISUUS

10.1 Vältettävät olosuhteet

Tuote on pysyvä normaaleissa käsittely- ja varastointiolosuhteissa.

10.2 Vältettävät materiaalit

Säilytettävä erillään hapoista, emäksistä ja hapettimista.

10.3 Vaaralliset hajoamistuotteet

Korkeissa lämpötiloissa ja palossa voi muodostua myrkyllisiä hajoamistuotteita kuten hiilimonoksidia, hiilidioksidia, savua ja typen oksideja.

11. TERVEYSVAIKUTUKSIIN LIITTYVÄT TIEDOT

11.1 Välitön myrkyllisyys

Tuotetta ei ole testattu.
Etyylibentseeni:LD50: 3800 mg/kg, suun kautta, rotta (1)
Ksyleeni: LD50: 5000mg/kg, suun kautta, rotta (1)

11.2 Ärsyttävyys ja syövyttävyys

-

11.3 Herkistyminen

Ihokosketus voi aiheuttaa herkistymistä.

11.4 Subakuutti, subkrooninen ja pitkäaikaismyrkyllisyys

-

11.5 Kokemusperäinen tieto vaikutuksista ihmisiin

Hengitys: Suurien höyrypitoisuuksien hengittäminen aiheuttaa hengitysteiden ärsytystä, huumaavia vaikutuksia, myös reaktioajan ja keskittymiskyvyn vaikutukset ovat mahdollisia.
Iho: Tuote voi imeytyä haitallisin määrin ihon kautta sekä voi aiheuttaa ärsytystä.
Roiskeet silmiin: Roiskeet ja suuret höyrypitoisuudet aiheuttavat silmien ärsytystä.
Nieleminen: Ei ilmoitettu. Tuote ei sisällä terveydelle haitalliseksi nieltynä luokiteltuja aineita.

11.6 Muut terveysvaikutuksiin liittyvät tiedot

-

12. TIEDOT KEMIKAALIN VAARALLISUUDESTA YMPÄRISTÖLLE

12.1 Ekotoksisuus

12.1.1 Myrkyllisyys vesieliöille

Etyylibentseeni: LC50(96h): 32-280 mg/l, kala (1)
m-Ksyleeni: LC50(96h): 9.2mg/l, kala (Micropterus salmoides) (1)
Epoksihartsi on luokiteltu lausekkeella R51/53: Myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.

12.1.2 Myrkyllisyys muille eliöille

-

12.2 Liikkuvuus

-

12.3 Pysyvyys ja hajoavuus

12.3.1 Biologinen hajoavuus

m-Ksyleeni, biologinen hapenkulutus, BOD5: 2.53 g O2/g (1)
Etyylibentseeni: biologinen hapenkulutus, BOD14: 81-126% (1)

12.3.2 Kemiallinen hajoavuus

m-Ksyleeni, kemiallinen hapenkulutus, COD5: 2.62 g O2/g (1)
Etyylibentseeni: jakaantumiskerroin log Pow: 3.12-3.26 (1) - mahdollisesti kertyvää kun log Pow > 3.

12.4 Biokertyvyyspotentiaali

-

12.5 Muut haitalliset vaikutukset

Saksan vedenpilaantumisluokitus, WGK = 2, tuote on vesistöjä saastuttava. Ei saa päästää vesistöön.

13. JÄTTEIDEN KÄSITTELY

Tuote on luokiteltu, jolloin jätteet ja puhdistamattomat pakkaukset hävitettävä ongelmajätteenä.
Katso jäteasetuksen muutos 1128/2001

14. KULJETUSTIEDOT

14.1	**YK-numero**	UN1263
14.2	**Pakkausryhmä**	III
14.3	**Maakuljetukset**	
14.3.1	**Kuljetusluokka**	3,III
14.3.2	**Vaaran tunnusnumero**	30
14.3.2.1	**ADR/RID-Varoituslipukkeet**	3
14.3.3	**Rahtikirjan mukainen nimitys**	MAAALIEN KALTAISET AINEET
14.4	**Merikuljetukset**	
14.4.1	**IMDG-luokka**	3
14.4.2	**Oikea tekninen nimi**	PAINT RELATED MATERIAL
14.4.2.2	**EmS**	F-E, S-E

14.4.2.3	**Pakkausryhmä**	III
14.4.2.5	**Oheisvaarat**	-
14.4.2.6	**IMO-Varoituslipukkeet**	3
14.5	**Ilmakuljetukset**	
14.5.1	**ICAO/IATA-luokka**	3
14.5.2	**Oikea tekninen nimi**	PAINT RELATED MATERIAL
14.5.2.1	**ICAO-Varoituslipukkeet**	3

15. KEMIKAALEJA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

15.1 Varoitusetiketin tietoja

EY-numero -

15.1.1 Valmisteen varoitusmerkin kirjaintunnus ja varoitusmerkin nimi

Xi	Ärsyttävä
N	Ympäristölle vaarallinen

15.1.2 Varoitusetikettiin merkittävien aineosien nimet

Bisfenoli-A-epikloorihydriini, reaktiotuote, epoksihartsi (keskimääräinen molekyylipaino =<700)

15.1.3 R-lausekkeet

R10	Syttyvää.
R36/38	Ärsyttää silmiä ja ihoa.
R43	Ihokosketus voi aiheuttaa herkistymistä.
R51/53	Myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.

15.1.4 S-lausekkeet

S2	Säilytettävä lasten ulottumattomissa.
S23	Vältettävä kaasun/huurun/höyryn/sumun hengittämistä.
S26	Roiskeet silmistä huuhdeltava välittömästi runsaalla vedellä ja mentävä lääkäriin.
S37	Käytettävä sopivia suojakäsineitä.
S38	Kemikaalin käyttö edellyttää tehokasta ilmanvaihtoa tai sopivaa hengityksensuojainta.
S51	Huolehdittava hyvästä ilmanvaihdosta.
S61	Vältettävä päästämistä ympäristöön. Lue erityisohjeet/käyttöturvallisuustiedote.

15.1.5 Eräitä valmisteita koskevat erityisvaatimukset

Sisältää epoksihartseja. Noudata valmistajan antamia ohjeita.

15.2 Kansalliset määräykset

-

16. MUUT TIEDOT

16.1 Luettelo kemikaalia koskevista R-lausekkeista

R10	Syttyvää.
R11	Helposti syttyvää.
R20	Terveydelle haitallista hengitettynä.
R20/21	Terveydelle haitallista hengitettynä ja joutuessaan iholle.
R36/38	Ärsyttää silmiä ja ihoa.
R38	Ärsyttää ihoa.
R43	Ihokosketus voi aiheuttaa herkistymistä.
R51/53	Myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.

16.2 Koulutusohjeet

-

16.3 Käyttörajoitukset

-

16.4 Lisätiedot

Koivunen Oy, Otto Ilola, 09-35011

16.5 Käytetyt tietolähteet

Valmistajan tiedote, 20.10.2003
1) Environmental properties of chemicals, Esa Nikunen et al., Edita, Helsinki 2000

16.6 Lisäykset, poistot ja muutokset

-

Päiväys 28.4.2005